

SOCKENBLADET

Årgång 30

2008

Frinnaryds småskola våren 1943.

Fr. v. Maj-Britt Winblad, Ann-Marie Winblad, Berit Larsson, Ulla Holmkvist, Eivor Karlsson, Sven Andersson, Sören Nilsson, Gunnar Hultman, Lilly Bejre, Aina Hult, Margit Karlsten, Ingrid Göransson, Gert Karlsson, Henry Johansson.

*Frinnaryds
Hembyggsförening*

SOCKENBLADET

ISSN 1651 - 1468

Redaktionskommitté: Elisabeth Ganestål, Allan Ganestål, Bengt Sunbring,
Bevan Berthelsen och Roland Johansson.

Vi tar gärna emot bidrag, tips och idéer beträffande innehållet i Sockenbladet.

FÖRENINGENS PLANERADE AKTIVITETER 2008.

ÅRSMÖTE

Styrelsen för Frinnaryds Hembygdsförening kallar härmed till årsmöte onsdagen den 9 april kl. 19.00 i Hembygdsgården. Föreningen bjuder på kaffe och Sievert Pettersson står för underhållningen.

VÅRSTÄDNING

av Hembygdsgården tisdagen den 22 april kl. 17.00. Föreningen bjuder på kaffe.

LOPPMARKNAD

Lördagen den 5 juli kl.08.00 i Hembygdsgården. Servering,

SLÅTTER

i Majmålen torsdagen den 17 juli. Samling 17.00 - 18.00 med kaffekorg och lämpligt redskap.

HEMBYGDSDAG

Frinnaryds Hembygdsgård, Sunhultsbrunn, söndagen den 3 augusti kl. 13.00. Hembygdsrådet arrangerar.

BRAS- och FILMKVÄLL

Onsdagen 19 november kl. 19.00. Vi ser på film med intervjuer och samtal med sockenbor.

JULMARKNAD

i Hembygdsgården lördagen 13 december kl.14.00. Ostauktion kl. 15.30. Servering av slaglimpa, hemkärnat smör och hemost.

BESÖK GÄRNA FÖRENINGENS HEMSIDA UNDER ADRESS

www.hembygd.se/jonkoping/frinnaryd

⌘ *Hembygdsgården* ⌘

i Sunhultsbrunn hyrs ut för mindre sammankomster.

Hyran är totalt 250:- kronor

(kyrksal 100:-, storstuga 100:-, kök 50:-).

Samlingarna visas under tiden maj - september.

Kontakta Elisabeth Ganestål, tel. 0140/21060

ÅRETS PERSONUPPGIFTER

FÖDDA I FRINNARYDS SOCKEN 2007

Jesper, son till Gunilla och Torbjörn Jakobsson	Gamla vägen 41	07 - 01 - 25
Tore, son till Evelina Rydh och Fredrik Wilhelmson	Gärdesgatan 22	07 - 01 - 26
Joel, son till Beatrice Ottosson och Daniel Stensson	Gamla vägen 49	07 - 03 - 19
Alice, dotter till Sandra och Jan-Erik Engström	Morgonstigen 19	07 - 05 - 02
Markus, son till Diana och Christian Åkesson	Bygatan 6	07 - 09 - 26
Isak, son till Kristina och Lars Skeppås	Hagabergsgatan 1	07 - 11 - 15
Jonathan, son till Ann-Sofie Andersson och Conny Israelsson	Åbrovägen 4	07 - 10 - 26

AVLIDNA I FRINNARYDS SOCKEN 2007

	Född	Död
Börje Djerf, S. Sunhult	27 - 01 - 20	07 - 01 - 16
Göran Göransson, Norrgården (Sävsjö)	23 - 01 - 14	07 - 03 - 05
Gunnar Andersson, Örsås	22 - 01 - 09	07 - 06 - 12
Birger Samuelsson, G. vägen 45	37 - 02 - 04	07 - 06 - 15
Rune Andersson, Tranåsvägen 27	25 - 03 - 11	07 - 07 - 05
Inger Karlsson, N. Sunhult	37 - 09 - 27	07 - 08 - 04
Gunborg Andersson, Örsås (Antuna)	18 - 03 - 31	07 - 10 - 03
Sally Johansson, Frinnaryd, (Östanå ?)	17 - 10 - 16	07 - 12 - 12
Ralf Nyström, Kvällsstigen 2	30 - 07 - 26	07 - 12 - 16

Socknens folkmängd uppgick 2007 - 12 - 31 till 734 personer.
En minskning med 20 personer sedan 2006.

HEMBYGDSPÖRENINGEN JUBILERAR.

Föreningen bildas

Den 27 juli 1938 samlades ett antal hembygds-vänner i Församlingssalen i Frinnaryd på kallelse av komminister Sven Franzén. Denne gav en information i hembygdsfrågan och meddelade, att mangårdsbyggnaden i Dagstorp kunde förvärvas till ett pris av 200 kronor. Åt en interimstyrelse, bestående av herrar Franzén, Lindblad, Johansson, Hedström och Sandén, gavs i uppdrag att upprätta förslag till stadgar samt utreda frågan om inköp av en stuga till en hembygds-gård.

Första styrelsen

Föreningens första styrelse, vald i oktober 1938, bestod av Sven Franzén, Sixten Lindblad, Sven Isaksson, Tor Öhrfelt, Hilma Kvist, Axel Johansson, David Johansson, Hjalmar Karlsson, Elin Djerf och Viktor Sandén.

F.d. ordförande Franzén resp Djerf.

Hembygdsgårdens läge

Vid ett mycket välbesökt sammanträde i december -38 skulle hembygdsgårdens läge avgöras, Tre förslag förelåg: i Gungsan, vid N:a Isaryd och i Sunhultsbrunn. Sedan lantbrukare Hjalmar Djerf förklarar sig villig att skänka ett område (nuvarande läge), beslutade föreningen att tack-samt motta den storslagna gåvan och placera hembygdsgården å nämnda tomt.

Hembygdshöjningar och midsommarfirande

Föreningens första hembygdshöjning hölls i juli månad 1942 med ett netto på c:a 630 kronor. Tre år senare omfattade höjningen både lördag och söndag, och samma år beslöt man att iordningställa en festplats uppe på berget väster om hembygdsgården. Utfallet av två dagars festlig-

heter framgår inte av något protokoll, men 1946 hölls höjningen bara en dag (söndag).

1970 firades den första midsommaraftonen i hembygdsföreningens regi, ett firande som så småningom (1977) övertogs av Byalaget.

Om vädret har tillåtit, har det fr.o.m. detta år också firats gudstjänst på midsommardagen.

Köp av inventarier

Vid sammanträdet i augusti 1944 förelåg endast ett ärende, nämligen inköp av kvarlåtenskapen efter f.d. lärarinnan Mina (Wilhelmina) Nilsson i Bänarp. Arvsfonden stod som ägare och styrelsen beslöt enhälligt att inköpa nämnda kvarlåtenskap till bouppteckningsvärde.

F.d. ordförande Axman

Golv och uppvärmning

Detta år beslöt man att lägga om golvet i östra rummet och köket. Styrelsen fick också i uppdrag att undersöka en elektrisk uppvärmningsanordning samt inköpa en sådan, om den verkade fungera till full belåtenhet. Nästa årsmöte fick i uppdrag att fortsätta denna undersökning men nu med tanke på en oljekamin.

Nystart

På årsmötet i juli 1970 valdes följande styrelse: Olle Lindkvist, Gillis Hermansson, Birger Samuelsson, Elisabeth Ganestål, John-Erik Göransson, Vera Gustavsson, Hubert Johansson, Erik Ahrnfelt, Nils Johansson och Lennart Johansson.

Ladugård och sockenbok

1972 tog man upp frågan om att skaffa en gammal ladugård till hembygdsparken. Samma år valdes en kommitté, bestående av Henry Sjöstrand, Erik Ahrnfelt, Olle Lindkvist, Bengt

F.d. ordförande Lindkvist

Sunbring och Sven Isaksson, att komma med förslag och planera en hembygdsbok för Frinnaryds sockens räkning.

1978 rapporterade ordf. Olle Lindkvist, att sockenboken låg klar för tryckning. Gillis Hermansson meddelade samma år, att i Ulvstorp fanns en ladugård, som föreningen kunde få köpa. Köpet blev klart 1985.

Torpinventering

Efter avslutat årsmöte 1973 redogjorde Henry Sjöstrand för den snart avslutade torpinventeringen inom Frinnaryds socken. Den påbörjades 1966 och de första skyltarna sattes upp 1967. 65 torpställen har markerats - 65 har utmärkts av sockenallmanningen. Sammanlagt rör det sig om 75 torp.

F.d. ordförande Hermansson resp. Molid

1984 åtog sig Lars Göransson och Ingvar Johansson att ordna en torpvandring. Vid nästa årsmöte efterlystes vandringen och det beslutades, att Birger Samuelsson och Bengt Sunbring skulle ordna en sådan i Sunhult.

Torpvandringarna uppskattades, varför sådana skulle ordnas även i fortsättningen.

John-Erik Göransson och Arne Gustavsson på torpvandring med ledaren Henry Sjöstrand.

Fester och marknader

Årsmötet 1974 beslutade att sommarfest och loppmarknad skall hållas på lämplig tidpunkt under året. Redan föregående år hade man undersökt om förutsättningar fanns för att ordna en loppmarknad i hembygdsgården. 1976 hölls den första julmarknaden.

Loppmarknad

Linets saga

I maj 1974 startade föreningen "linets saga", som också filmades, med linsådd hos Gillis Hermansson i Södra Sunhult. Samma år beslutade man också att flytta "Trottamålsbastan" till hembygdsgården.

Gåvor m.m.

1977 skänkte Hubert Johanssons dödsbo 1000 kronor till föreningen. Beloppet sattes in på sparbanksbok och kallades Huberts grundfond.

F.d. ordförande Göransson

Slätter i Majmålen

Klockstapel

I december 1977 hade kyrkorådet kallat hembygdsföreningens styrelse till gemensamt sammanträde för att diskutera ett tidigare förslag till klockstapel i hembygdsgården. Förslaget gick ut på att församlingen skulle bekosta klockan. Stapeln skulle placeras på berget väster om hembygdsgården. Komminister Arne Lindgren fick i uppdrag att beställa klocka och föreslå den devis, om skulle gjutas in. Kyrkorådet upprättade ritningar och hembygdsföreningen verkställde uppförandet.

Nuvarande ordförande Ganestål.

Slätteräng

Föreningen har åtagit sig att sköta en slätteräng i Majmålen. Ängen måste slås med lie för att alla örter ska få en chans att överleva.

Skolan

Skolan besöker hembygdsgården

Föreningen har under åren lyckats etablera ett mycket gott samarbete med socknens skolor. Så har eleverna besökt hembygdsgården, där de fått se (och kanske också fått göra) hur man kärnar smör och tvättar i en zinkbalja med stukbräda. I blomsterängen har de fått veta lite om hur en sådan måste skötas för att vissa känsliga örter inte ska dö ut.

Allan Ganestål

EN TELEARBETARES HÅGKOMSTER

Jag heter Sixten Bunne och är född och uppvuxen på gården Kornås i Norra Sunhult. Jag såg dagens ljus juldagen 1941 och är näst yngst i en syskonskara på sex personer. Jag gick sex år i Sunhults skola för Märta Gustavsson och Axel Molid och fyra år i realskolan i Tranås. Min klassföreståndare där var Tora Arvidsson (Missan kallad), som lärde oss mycket nyttigt om livet (rätt och orätt). Åren 1960-61 gjorde jag militärtjänst och blev utbildad till signalist. Efter lumpen sökte jag till Televerket och fick anställning vid distriktskontoret i Nässjö med placering i Tranås.

Mitt första uppdrag för Televerket var när Eksjö automatiserades i december 1961. Jag drog kabel på mallar och lödde fast i stativen. På våren 1962 hjälpte jag till med att automatisera stationerna Dubebo, Folkarp, Hakebo, Adelöv och Sötåsa.. Dessa var manuella med telefonister och låg väster om Tranås. Frinnaryd och Sunhult var automatiserade redan 1956.

År 1964 började jag efter utbildning reparera telefoner, nätet och växelanslagningar på tranåsområdet (riktnummer 0140) Vi var två stycken, som bytte var sin vecka i staden och på landet. Huvudstation var Tranås; Frinnaryd och Asby var knutstationer, resten var landsväxlar (c:a 24 st) från Sommen i norr till Adelöv i väster, Vrangsjö i söder och Ydrebygden öster om Tranås.

Arbetsverktygen var stolpskor, spännlina att reglera järntråd med, säkerhetslina, stege, bil, provlampa, mätinstrument, handverktyg, skruvmejsel, linjetång och hammare. Elborrmaskinen kom i början på 70-talet, och den underlättade arbetet, när man skulle borra igenom tjocka väggar.

Arbetet utgick från automatstationen på Storgatan 61. Arbetsorder och felen, som kunderna anmält, delades ut på felanmälningsexp., senare flyttades felanmälan till Jönköping, som övertog hela länet. En normal arbetsdag lagade man 5 - 8 fel, samt kollade att det fanns vatten i batterierna på automatstationerna man besökte. På landet var det övervägande nätdel, i staden

mest apparat- och växelfel, som reparerades. Vid åskväder, snöstormar samt blötsnö kunde felantalet vara upp till 200 st. Då fick all personal, som kunde, hjälpa till så att telefonerna fungerade. Vid dessa tillfällen var vi 2-bemannade på bilarna.

På landsbygden var det blykabel första sträckan, sedan järntråd, och sista avstånden bronstråd eller isolerad plasttråd. I husen var det PV-tråd, som var spikad på golvlisterna eller dragna i rör. När man skulle åtgärda ett fel, åkte man först till stationen för att mäta på ledningen och kolla att det funkade där. Mätinstrumentet var en ohm-meter, som visade avbrott, avledning, kontakt eller om ledningen var OK fram till telefonen. Även den hade sina fel, ringklockan

En riktig Telian

hördes inte, hör- och mikrofonkapslarna var trasiga, apparatsnörena slitna. Blykabeln mätte cirka 120 ohm/km och järntråden 30 ohm/km. Fick man kondensatorutslag var ledningen OK till apparaten. Spänningen i nätet var 36 V likström och ringsignalen 90 V växelström. Mätte järntråden 15 ohm, var det 1/2 km till felet. Då var det att gå dit med stolpskor, spännlina och

bågsåg, för det kunde ligga ett träd på ledningen. Järntrådsledningen kunde vara upp till 2-3 km lång, omväxlande gick den vid väg, över åkrar eller genom skogsområden.

På vintern kunde man åka skidor eller gå med snöskor längs linjen. Jag var ingen särskilt bra skidåkare, och en gång skulle jag tillbaka till min bil, som jag parkerat på ena vägshalvan. Det var nedförslut, halt och höga plogkanter. Jag fick möte med en bil och för att inte krocka, valde jag att köra på min egen bil. Jag landade på motorhuven med skidorna under bilen, så det gick bra. När blötsnö frusit fast på järntråden, fick man knacka loss den med 5 - 6 meter långa bambustölar så att kontakterna på trådarna släppte. Efter ett par timmar var man ganska mör i armarna. Även arbetet med att kvista grangrenar och kapa träd, som låg på linjen, var arbetsamt. Det fanns inga motorsågar, det var bågsåg och yxa, som gällde.

Vid åskväder hade man de flesta felen i husen, som sönderbrända trådar och trasiga telefonapparater. På 60 - 70-talen ägde televerket apparaterna, de flesta var fast monterade och gick inte att ta bort. När åskvädet drog fram, var det förbjudet att vistas i nätet, blixten följde järntråden och fortsatte till de längst bort belägna byarna och husen, där inledningarna brändes sönder och apparaterna blev illa åtgångna. Då drog man en provisorisk ledning, som man sedan återställde, när tid fanns. En dam använde ledningen till tvättlina. Då inledningen var färdig, tog man bort den provisoriska ledningen.

Damen ringde och påstod, att vi hade tagit hennes tvättlina. Det gick inte att övertyga henne. Jag fick ge den gamla tråden till henne, så det blev lugnt.

När man var klar med alla felen, kunde ett nytt åskväder dra fram över samma område. Då fick man börja om och laga samma fel igen. Ett av de värsta åskfelen jag sett, var i Södramålen på Fallaområdet. Från sista stolpen och in i köket fanns ingenting kvar av ledningen. All metall var borta i trådarna, på marken låg bara lite plast, som utgjort isolering. I husväggen, där tråden gick in, var bara ett stort hål, så man kunde titta in i köket. Av telefonen fanns ingenting kvar. Vad hade hänt om samtal varit på gång just då?

Sixten med uppröjningsarbete efter en storm.

Vid åskväder drabbades också stationerna. Alla kunder var då utan telefon någon tid, tills man kunde åtgärda felet. Strömmen kunde vara borta eller något viktigt relä sönderbränt. Många fel blev klara med en enda åtgärd. Det fanns åskskydd för blykablarna och för telefonerna, som vi monterade där ledningen slutade med en koppartråd, som grävdes ner i jorden. Hos en äldre herre grävde jag ner en massa kopparbunkar och grytor, som han ville bli av med. Kanske var det bra att avleda blixten. Idag är de värda en bra slant, då var kopparn inte mycket värd. I städer och större orter var de flesta ledningar nedgrävda, så de hade inte så mycket obehag av åskan.

Grävmaskinerna var orsak till många avgrävda kablar, trots att vi hade kabelvisning och märkte ut, var de befann sig. En grävfirma, som jobbade med vatten och avlopp i Frinnaryd, hade som regel att kapa kablarna, när de fick syn på dem. Det sparade tid för dem, om kabeln var borta från diket. Om grävskopan slet av den, blev det dragningar i den, och det ställde till med mycket mera jobb.. Killarna som lagade brottet var

oftast hyggliga och sa, att det var olyckliga omständigheter. Kabeln var inte där den skulle vara. En gång grävde de utanför en affär i Frinnaryd.

Då ringde man därifrån och sa:

- Nu har dom grävt av kabeln till min affär.

- Varifrån ringer du?

- Från min telefon.

- Det kan du väl inte om kabeln är avgrävd.

Sen blev det tyst, men han var övertygad om att så skulle ske. Detta ofog hände mera sällan, självriskan blev väl för dyr.

Vid längre torrperioder blev det torrsprickor i en del blykablarna, och när regnet kom, trängde fukt in i kabeln med överhörning som följd. Under 80 - 90-talen kom plastkablarna och ersatte luft- och jordblykablarna. Dessa är mindre känsliga för fukt. All rikstrafik gick mellan överdragstationerna, som försågs med koaxialkablarna. Det var endast ett par koppartrådar i dom. Samtalen gick på olika frekvenser, tre till fyra tusen kunde ringa på en enda tråd. Sådana stationer fanns i Nässjö, Mjölby, Stockholm m.fl. Nu gäller fiberkablarna, ett knippe fibrer, små som hårstrån. Flera hundra tusen samtal går på en fiber. Mobiltelefonmaster växer också upp som svampar lite varstans.

När telefonen var lagad, åkte man till kunden för att kolla att den fungerade. Oftast fick man fika om de var hemma. Vid juletid var man tvungen att ta emot något, så man inte tog julen med sig från huset; en gammal sed. Sommartid var alla ute på åkrarna och hjälpte till med skörden. Hos en del fick man lov att gå in och prova telefonen. Nyckeln låg under dörrmattan, men de flesta husen var olåsta. Var det låst på ett ställe, kunde nyckeln hänga under fjölen på torrdasset. Då var det bara att sticka in handen och hämta den. De äldre låste oftast inte sina dörrar, men det var sällan inbrott och stölder på landsbygden. Hos en del äldre tanter var det nyskurede golv med hemvävda trasmattor, så man knappt ville gå på dem. Hos en del ensamma herrar var det en smutsig gång mellan spisen och bordet, som aldrig var avdukat. Blev man bjuden på fika på ett sådant ställe, kunde han med tummen gno runt kaffekoppskanten, så den blev ren. Då fick man inte vara äckelmagad. Ibland var också brödet möjligt.

En gång tog jag hand om en praktikant, som skulle ha praktik inom teletekniken. Ingen ville ha honom i bilen. Han var på allting och fingrade och förstörde mer än han lagade. Ett ofog var att han tog bilen, om man var uppe i en stolpe och glömt att ta med sig nyckeln. Han hade inget körkort och påstod att han skulle kolla linjen. På automatstationen i Sötåsa hade jag ett fel att fixa. Jag sa till honom att gå ut, så jag kunde arbeta ostört. Han tog då bort trappan, som var tre trappsteg hög och lyckades komma över bilycklarna. Han startade bilen och gasade högt, så jag skulle höra, att han var på väg att köra. Jag rusade ut genom dörren, och eftersom trappan var borta, landade jag på magen i gruset. Det fick jag som straff för att han inte fick vara med inne på stationen, sa han.

I Svärdsfälla blev vi bjudna på kaffe med dopp, sedan telefonen var klar. Där var syföreningsmöte med ett stort kakfat på köksbordet.

- Ta för er och doppa nu, så går jag in till damerna, sa frun.

Det skulle hon inte ha sagt, för praktikanten åt upp nästan allt på fatet, och damen hade inget att bjuda sina gäster på. Det blev telefon till chefen, som fick köpa ny fika.

Felavhjälpningen i staden var stressig; sjukhuset, brandkåren, polisen samt kommunen hade förtur, men affärer och firmor ville också ha snabb service. Privatkunden var oftast inte hemma. Då fick man lägga en lapp i brevlådan, så ringde kunden och avtalade en tid, eller så fick man åka till hans jobb och hämta nyckeln. Hushållskunderna hade mest fel på inledningarna och telefonerna. Portlås blev allt vanligare, och alla kopplingskåp försågs med lås.

De flesta firmor och affärer samt banker hade televäxlar med 50 - 150 anknytningar med en telefonist, som svarade på inkommande samtal. Telefonisten var den , som hade reda på vad som hände i företaget, där fick man information om felet och vem man skulle träffa.

Det var intressant att komma ut på verkstadsgolvet och se på vad som framställdes. Det var mest päls och möbler. En del anknýtningar fick bara ringa lokalsamtal; andra var öppna för en del riktnummer. Telefonisten var den som kunde hjälpa till att nå alla riktnummer.

I början på 90-talet kom digitalväxlarna. Då styrdes statusen på anknýtningarna med en dator och fel kunde lagas på fjärravstånd.

Många firmor bytte till moderna växelanslätningar.

Efter 1987 fick jag andra arbetsuppgifter. Jag kom med i ett projekt, som hette mobiflex.

Detta innebar, att teknikerna själva skulle hämta felen och klarskriva dem, samt byta kabelpar och mäta på ledningen med hjälp av en dator i bilen. Det var tekniker från Tranås, Eksjö, Nässjö och Vetlanda, som hjälpte till med tester och provade, om det funkade på fältet. Jag var hos datakillarna i Jönköping 2 - 3 dagar i veckan under ett års tid. Där redovisade jag testresultaten från de applikationer, som de programmerat. Efter två år genomfördes detta i hela landet. Det fungerade ganska bra efter en del justeringar. En nackdel (eller fördel) var att ett par hundra dirigenter blev övertaliga. Firman, som fick ordern på cirka 5000 handdatorer, var från USA och ville, att vi som varit med i projektet skulle komma dit och redogöra för detta. Det fanns inte i så stor volym som televerket i Sverige lyckats med. Vi var en vecka i New York och en i Los Angeles. Vi redogjorde för projektet hos flera företag, samt gjorde studiebesök hos datatillverkaren.

Efter detta var jag med i ytterligare ett system, GPS (Global Positioning System), ett nödlarm, som via satellit kan pricka in en skadad fältarbetare på fem meter när. Detta kom i drift 1993.

Under 90-talet byttes relästationerna mot digitala stationer, AXE. Mobiltelefonerna kom på bred front och är nu fler än de vanliga gamla telefonerna.

De sista åren var jag arbetsledare och satt mest vid en dator och utförde mest kontorssysslor. Jag fick erbjudande om avgångsvederlag, som jag antog. Detta har jag inte ångrat en enda stund.

På väg från Los Angeles till San Diego

När jag tänker tillbaka på mitt arbete ute i fält, var det ett fantastiskt omväxlande jobb. Jag fick vara ute i naturen, gå i skogen och på ängar, när de stod i full blom på våren och sommaren. Jag fick träffa många trevliga människor. Jag fick uppleva Ydrebygden och se fantastiska vyer av sjön Sommen och även bygden kring Svartådalen. Det var som en saga, som många inte får uppleva i sitt arbete.

Nedskrivet av telefonaren Sixten Bunne.

DET HÄNDE SIG I FRINNARYD ANNO 1649....

1648 var Westfaliska fredens år. Då hade Sverige definitivt tagit plats bland Europas stormakter och dominerade den nordeuropeiska politiken tillsammans med Frankrike. I Frankrike var det kardinal Mazarin som ledde utrikespolitiken, och rikskanslern Axel Oxenstierna var Sveriges starke man på nästan alla områden. Vad hände i en liten smålandssocken som Frinnaryd, eller Frinneryd som socken namnet oftast skrevs på 1600-talet, i skuggan av storpolitik och krig ute i Europa? I Hästeryd, Kvarnstad och Herrestad i Marbäck som var adliga säterigårdar hette ägarna Pistol, Kåse och Bonde. Ätterna Bonde och Kåse hade medeltida anor men släkten Pistol var nyadlad, eftersom huvudmannen Jakob Pistol tillhörde den reserv av initiativrika personer som den framväxande stormakten Sverige behövde knyta till sin svällande administration för att fylla behovet av ämbetsmän och officerare. Denna rekrytering skedde genom adlande och det var Axel Oxenstierna och drottning Kristina som låg bakom det mesta i den vägen.

Med adelskapet följde förpliktelser av olika slag men också privilegier, på annat sätt gick det inte att värva lämpliga statstjänare.

I en liten skrift från 1649 som jag tänker återge här i korta drag får vi en del upplysningar om vissa förhållanden, seder och bruk i Frinnaryds socken för 350 år sedan. Skriften är en s.k. likpredikan. Begreppet likpredikan tillkom efter reformationen och det gällde den religiösa betraktelse som prästen höll från predikstolen i samband med begravningar. Den ansågs obligatorisk under 1600-talet och var alltid förenad med s.k. personalia, en beskrivning av den dödes familj och levnadslöpp. I våra dagar motsvaras likpredikan delvis av det griftetal som förrättande präst håller vid kistan. Likpredikan och personalia gällde både hög och låg och var inte alls begränsat till befolkningens övre skikt. Den 3 december 1648 föddes den lilla Maria Pistol som avled redan i juni påföljande år av okänd sjukdom. Hon blev begravd i släktens särskilda gravkor i Frinnaryds kyrkas kor först den 9 november 1649. (Gravkoret påträffades och undersöktes vid kyrkorestaureringen 1968. Se bild nedan.) Man balsamerade och bisatte liket och det kunde sedan dröja åtskillig tid innan själva jordfästningen ägde rum, så i det här fallet.

Jag återger först inledningen till prästens likpredikan på ursprunglig 1600-talssvenska och med en del typiskt ortodoxa teologiska vändningar: *Christeligh Liikpredikan, då then Ädle och Wälborne nu meera hoos Gudh Salige Jungfruen Byrdigh [bördig] til Herrestad och Kvarnstadh etc. Salige lekamen med ett Christeligt Process och löffligt [tillbörligt] mädhölje beledsagades til hvilorum uti Frinnaryd kyrkio beredt och ther uthi sina Förfäders Graaff en frögdefull uppståndelse at förvänta Prydligen nedersattes then 9 Novembris Åhr efter Christi Bördh 1649. Uthi en folkrijk försambling ther sammastädes hällen och förestäldt, och sedan effter förnämblige åhöreres trägne anhållande och begäran sammanskrifven och vidgången aff*
NICOLAO MEDELIO.

Koret i Frinnaryds kyrka

Nils Medelius hade på begäran av greve Per Brahe, i vilkens grevskap Frinnaryds socken ingick, år 1641 av biskopen i Linköping utnämnts till kyrkoherde i Frinnaryd, han var kvar i tjänsten till 1656 och har fått ett mycket positivt eftermäle i herdaminnet.

Av lilla Maria Pistols personalia återger jag bara inledningen:

Hvad nu mere efter en lofligit optagen sedvane är til att tala om thenna fordom Ädle och Wälborne nu meere i Gudhi Salige Jungfruen MARIA PISTOOL Byrdigh till Herrestad och Kvarnstadh hvilkens ädle och spåde lekamen ett liik i våre ögon ligger beredt på stundene att nedersättas i sina förfäders graff ther sina ben att hvila til then yttersta änglabasunen avgår . Så är then Salige Wälb. Jungfrun född på Herrestads sätesgård 1648 then 3 Decembris och hafver en ädel och berömmelig härkomst både till Fäderne och Möderne.

Then Salige Jungfruns fader är then ädle och wälb. och Manhaftige JACOB PISTOL till Kvarnstad och Herrestad och är vår allernådigste Drottning Trooman och välbestälte Regementsmajor för Smålands Cavallerie hvilken mot riksens fiender, troligen [trofast] och manligen länge vågat hafver och nu vågar icke annorlunda än fordom.....hvilken ock öfver denna sin kära dotters dödelige afgang, icke mindre sörjandes är. Gudh honom i sinom tid med hälsa och och välmåga hem ledsage och tröst meddele.

Här framgår det tydligt av texten att Jakob Pistol ännu inte hade återvänt från Tyskland med sitt förband; han hade troligen inte heller fått något meddelande om dotterns bortgång, och visste kanske inte ens att hon hade kommit till världen.

Om Maria Pistols mor säger Medelius i sin likpredikan att det var Marta Kåse bördig till Hästeryd, fru till Kvarnstad. Jag citerar: *"nu medh myckin bedröfvelse närvarande. Gudh som all tröst komer af, han värdiges thet högbedröfvade moderlige hiertat nådeligen trösta och hugswala.*

Morfar till Maria Pistol var Jöran Trulsson Kåse till Hästeryd och mormor Margareta Bonde till Hästeryd. Morfadern var död och hade begravts i korgraven år 1643 men mormodern var närvarande vid jordfästningen. Därefter namnges flera förfäder med namnet Bonde i de tidigare släktleden.

Avslutningen på Medelius' predikan följer här: *Straxt efter then första födelsen är denne Wälb. Jungfrun av sin Wälb. Kära fru moder offrat Gudi then alldrahögste genom thet högvördiga döpelsens Sacramente genom hvilket hon uthi Guds nådes förbund uptagits och hennes namn uthi lifsens book inskrivit är. Men effter hennes själ hafver täckts Gudhi väl Ty hafver han ock hastat med henne utur detta onda levernet, och uptagit hennes själ till sigh, then 14 junij innevarande åhr 1649, thå hon i thenna werlden allenast 27 veckor och 4 dagar lefvat hade.*

Efter denna lilla tidsbild från längesedan svunna tider är att tillägga att Hästeryds säteri åter blivit aktuellt i och med att släkten Bonde än en gång blivit ägare till det gamla godset.

Hästeryds säteri. Manbyggnaden omkring 1930.

De nya ägarna Malin Öberg f. Bonde och hennes man Sven Öberg har sagt sig vilja renovera manbyggnaden och restaurera parken så fort det blir möjligt.

Jag har framfört Hembygdsföreningens synpunkter till dem och vi ser med spänning och förväntan fram emot en restaurering av den gamla fina herrgårdsmiljön med den underbara utsikten över Ralången.

Hästeryd har också blivit synnerligen aktuellt i och med utgivningen i Linnéårets elfte timma av praktverket *Smålands flora* (två delar om sammanlagt 1216 sidor). Jag har själv inventerat huvuddelen av Frinnaryds socken och medverkat på annat sätt i boken.

Hästeryds ängar ligger mig förstås särskilt varmt om hjärtat.

I florans första del i kapitlet om botaniska utflyktsmål har Jörgen Josefsson och Tomas Fasth beskrivit Hästeryds ängar respektive torrängsfloran i Majmålen. Jag rekommenderar naturintresserade att med floran som utgångspunkt besöka de här två fina lokalerna, liksom naturligtvis andra sköna miljöer i den nordsmåländska naturen, när det blir vår och försommar igen!

Henry Sjöstrand

Skogsbingel, en av karaktärsväxterna i Hästeryds ängar.

BARKÄNGSTUGAN

Så står den då klar och färdig att användas efter invigningen i november - BARKÄNGSTUGAN från Lommaryd, som innehåller handikapptoalett och förråd. Under ett par år har vi i föreningen funderat på tillgängligheten för en toalett på gården. Den gamla, med en besvärlig trappa ner under Dagstorpstugan, var inte försvarbar för rörelsehindrade. Vi visste, att det snart skulle komma ett föreläggande om åtgärder, så styrelsen slog till med ett beslut i september 2006.

Efter att vi tittat på olika förslag på hus, fastnade vi för ett timmerhus från Ekaskog. Vi fick god kontakt med företaget och tydliga instruktioner om bygget, som görs på 1700-talsvis med dymlingar i väggarna och tätning med linblånor. Med nyfikenhet och spänning tog vi del av detta.

Tack vare goda och kunniga byggare, som med glädje och entusiasm ställde upp, så klarade vi arbetet själva med god ledning av Lars-Åke Davidsson. Vissa arbeten, som VA och el, måste naturligtvis utföras av behörigt folk.

Några dagar före midsommar drabbades vi av en olycka på bygget. Birger Samuelsson föll så illa, att han några dagar senare avled. Birger var en trogen medarbetare, som vi fortfarande sörjer. Sorg och förstämning spred sig, vi lamslogs och bygget stannade upp ett par månader. Så småningom stod dock huset färdigt för invigning med yttre plattgång, god belysning och inredning på toaletten. Kvar till år 2008 är uppsättning av knutbräder och målning.

I samband med vårt beslut om husköp och bygge kom från sterbhuset efter Margit och Ingvar Johansson en gåva till föreningen att fritt användas av styrelsen. Det passade precis att använda en del av gåvan till detta husbygge. Att på detta sätt få hedra Margit och Ingvars minne med stor tacksamhet för vad de betytt för vår förening kändes fint.

Invigningen i novembermörkret blev en ljus och trivsam kväll. Henry Sjöstrand och Kerstin Starkenberg, syskon till Margit resp. Ingvar klippte det blågula bandet i luset av marschaller. Efteråt fortsatte gemenskapen inne i hembygdsgården med smörgåstårta och kaffe och

Kerstin och Henry klipper det blågula bandet.

kaka. Föreningens ordförande överlämnade blommor till alla frivilliga arbetare och representanter för sterbhuset.

Efteråt fortsatte gemenskapen inne i hembygdsgården med smörgåstårta och kaffe och kaka. Föreningens ordförande överlämnade blommor till alla frivilliga arbetare och representanter för sterbhuset.

Barkängstugan

Hembygdsföreningens styrelse vill på detta sätt rikta ett tack till ALLA som medverkat till att detta bygge kunde förverkligas.

Elisabeth Ganestål

Bra sagt: Om du stötte den oförnuftige i mortel med en stöt, bland grynen, så skulle hans oförnuft ändå inte gå ur honom.

Ordspråksboken

EN UTSTÄLLNING PÅ BIBLIOTEKET

Under våren 2007 har eleverna i år 3, 4 och 6 i Sunhults skola, där även barn från Frinnaryd går, försökt ta reda på hur man hade det "förr i tiden". För att förstå sin egen tid är det viktigt att titta bakåt och se hur man levde förr. Under några veckor har man försökt ta reda på hur det var i skolan, vilka traditioner det fanns vid dop, bröllop och begravning, vilka redskap som användes vid olika arbeten, hur man levde till vardags.....

Fakta har man hittat genom att intervjua äldre sunhultsbor och leta i böcker och på internet. Man har arbetat med olika intresseområden, som t.ex. "Traditioner från vaggan till graven", "Hur barnen hade det förr" och "Lekar och leksaker".

Det hela mynnade ut i en utställning på biblioteket i Aneby. Här följer nu elevernas redovisning under rubriken FÖRR I TIDEN.

Barndop

Barndop hölls oftast i hemmen eller i prästgården och mera sällan i kyrkan. Barndopet var en viktig händelse i familjens och släktens liv. Det var vanligt att spädbarnen lindades för att bli raka och välvuxna, som man trodde. När detta märkliga bruk började försvinna användes i stället lång dopklänning till barnet. Den förändringen skedde inom borgerliga kretsar i början av 1800-talet och hos bondebefolkningen i slutet av samma århundrade. När dopbarnet kring sekelskiftet fotograferades, brukade det vanligen stötta upp i en stol mot den målade fonden och med dopklänningens broderier och spetsar.

Bröllop

Bondbröllopet kunde vara ett Kakebröllop eller ett Förningsbröllop. På det förra skänkte gästerna pengar till brudparet. Det har fått namnet kakebröllop för att man la pengarna i en skål, som var gjord av en vetekrans.

Till ett förningsbröllop fick gästerna ta med sig förning i form av tårter, äggost, småkakor eller dylikt.

Efter vigseln blev rummen fulla av gäster. Det gällde nu för värdfolket att placera gästerna i rangordning med de förnämsta längst fram. Många blev förstas missnöjda med sina platser. Bruden hade klätts i granngården, och därifrån utgick bröllopet med två spelmän i täten.

Vigseln ägde rum inne i finrummet. Männerna var klädda i långrock. Ett bröllop kunde hålla på i tre dagar.

Begravning

När någon hade dött, skickade man begravningsbrev med svarta kanter för att inbjuda släkt och vänner till begravningen.

Det var också vanligt att man gick till sorgehuset med förning (mat som man skulle äta på begravningen). Då kunde man också få ta farväl av den döde, som låg i en bod eller ett skjul.

Innan begravningen samlades man i sorgehuset tidigt på morgonen. Kistan stod öppen och man bad och sjöng. Sen satte man på locket, lastade den på en flakvagn och körde till kyrkan. De oftast svartklädda begravningsgästerna följde med gående efter kistan.

När man åkte genom byn hade grannarna lagt ut granris framför sina hus för att hedra den döde. Man la riset som ett kors.

Efter stunden i kyrkan samlades man i sorgehuset och åt av förningen. Det fanns till och med begravningskarameller.

Barnen måste arbeta

Redan i 7 – 8-årsåldern måste barnen hjälpa till med olika sysslor. I hemmen måste flickorna tidigt hjälpa till i hushållet. Barnpassning var flickornas arbete där det fanns småsyskon. På landet hände det ofta, att en liten pojke eller flicka fick valla korna. Det kunde säkert kännas hemskt och kusligt för ett barn att vara ensam ute i betesmarkerna.

I fattiga familjer skulle barnen så fort som möjligt ut och tjäna en slant. Ibland fick de avstå från skolan för arbetets skull. En man i Östergötland berättar om sin barndom i slutet av 1890-talet:

"Vid tieårsåldern fick jag gå hos bönder och köra tröskverk mot en dagpenning av 25 öre. En timmes väg att gå morgon och kväll. Arbetet började kl. 8 på morgonen och räckte till 8 på kvällen. Pengarna användes till hjälp i hemmet."

Barnauktioner

Väldigt många barn var föräldralösa. Det var också många som lämnades bort för att föräldrarna inte kunde ta hand om dem av olika skäl. För föräldralösa barn ordnade socknen fosterhem hos en bonde, som ville ta hand om ett

barn. Det gick till så här. Den som begärde minst i ersättning, fick ta hand om pojken eller flickan, ofta för ett år i taget. Bonden räknade med att barnet skulle arbeta på gården. Detta kallades ”barnauktion” och pågick ända fram till 1918, då fattigvårdslagen ändrades.

Kristina Eliasson och hennes elever

Barnhus

I Stockholm och andra städer fanns det barnhus, dit barn kunde lämnas, om de inte hade någon, som kunde ta hand om dem. I barnhuset fick de mat, säng och skolgång, till dess de kunde lämnas till ett fosterhem. De som tog emot barnet som fosterbarn räknade nästan alltid med att det skulle arbeta i hemmet eller gå ut och tjäna pengar till fosterföräldrarna.

Arbetsstugor

I Stockholm började man i slutet av 1800-talet tänka på hur barnen hade det i familjer, där båda föräldrarna måste arbeta borta. Kloka personer startade s.k. arbetsstugor för pojkar och flickor, som inte hade någon tillsyn under dagen. De fick lära sig olika slags hantverk och hemsysslor. De kunde också få ta hem arbeten, t.ex. sömnad eller korgflätning och tjäna en liten slant.

Arbetsstugorna blev omtyckta, och snart fanns sådana i hela landet. Barnen fick också mat i arbetsstugan. Gröt var alltid kvällsmat.

Barnkläder

I början av 1900-talet började man göra skillnad på barns och vuxnas kläder. Efter konfirmationen började man använda vuxenkläder.

Flickornas klänningar var kortare än mammornas men var ganska lika. Man hade ofta band i olika färger på klänningarna. Pojkarna hade ofta sjömanskostym.

På 1900-talet var klänningarna ofta sydda av bomullstyg och dekorerade med spetsar och broderier. De var ofta vita. Riktigt små barn hade koltar, även pojkarna. Kolten såg ut som en klänning. Även nu var det modernt med sjömanskostymer. Flickorna hade också klänningar med sjömanskrage.

Under 1920-talet förändrades utseendet på klänningarna. De var avskurna vid höften, kjolarna var korta och slutade ovanför knäet. Det blev allt vanligare med starka mönster. Pojkbyxorna var raka och slutade vid knäna.

På 1930-talet började det bli modernt med byxor för flickorna. Först var det sommarbyxor med vida ben. De satt löst utan midja. De äldre flickorna hade klänningar med avskuren midja, motveck, volanger och kragar. På huvudet hade flickorna basker och pojkarna keps. Pojkarna hade knäkorta byxor med slipover till.

Karda ull och spinna lin

Nu är det självklart att köpa färdiga tyger och kläder, men förr gjorde kvinnorna nästan allt själva för att få tyg eller garn.

En nyfödd flicka skulle läggas i en ullkorg för att bli en skicklig spinnerska och en nyfödd pojke i en såskäppa för att bli en god säningsman. Småflickorna fick hjälpa till att karda ull och spinna grövre tråd för att vid 7 - 8-årsåldern börja väva. Giftasvuxna visste de allt om hur man gör tyger.

Ute på ängarna samlades kvinnorna höst och vår för att klippa fåren. Ullen sorterades efter kvalitet och färg. Finast var den ull man fick på hösten. Den användes till kostym- och kapptyger, medan vårullen användes till filtar och strumpgarn. Ullen togs fram på senhösten för att kardas och spinnas.

Linnet skulle bråkas, skäktas och häcklas innan man fick fram de mjuka trådar, som man kan spinna med.

Täte

Av mjölken gjorde man bl.a. en slags filmjolk, som kallades täte eller långmjolk. Man tog lite gammal filmjolk i, för då blev den tjockare. Från början gned man ett blad från tätörten i ett kärl, som hällde mjölken i. Därför kallades den täte. Man ansåg, att blommans blad i sig hade ett ämne, som gjorde att mjölken tjocknade.

Tvätt

Om du tvättar någon gång, så trycker du ju bara på en knapp och maskinen går igång. Men för 100 år sedan och mer än så, hade man tvättkallas. Man samlade tvätt under ett halvår fram till stortvätten på senhösten eller tidig vår.

Före kalasen la man tvätten i blöt i flera dagar. Bomullskläder behövde skrubbas mer än andra kläder.

Både förr och nu hängde man kläderna på ett klädstretch. När tanterna började använda benkläder, fick dom inte hängas tillsammans med de andra kläderna. De fick hänga på ett eget stretch, där ingen såg dom.

Lek och leksaker

Även om man fick hjälpa till från det man var 7 - 8 år, fanns det tid för lek. Att vara med de vuxna i deras arbete var också spännande. Många leksaker var kopior av de vuxnas redskap. Många föräldrar gjorde leksaker till sina barn, t.ex. docksängar och kälkar.

Dockor

De som hade råd, köpte färdiga dockor till sina barn. Man kunde också köpa ett porslins huvud och själv göra kroppen. Trasdockor var också vanligt att man hade.

Mina lekar

En intervjuad sunhultsbo säger så här om sina leksaker:

Leksaksbilar, som kunde dras upp och sedan gick en stund på urverket, var populära. Sedan var det pilbågar och snurror, som vi själva tillverkat.

Pilbågarna gjordes av en grangren eller ännu hellre av en enbuske, som gav bättre fart åt pilarna.

Våra lekar bestod av att leka kurragömma och datten, spela brännboll och långboll och hoppa hage. Vi lekte också att vi hade olika yrken. En hade lanthandel, en bosättningsaffär, en var

Tätörten växer på fuktig mark. Blommar juni - augusti. Blå krona med sporre.

bonde med grankottar till kor, tallkottar till grisar och småsten till höns och någon var lastbilschaufför.

På vintern, när det var snö, åkte vi kälke och skidor, och gjorde snöhyddor och snögubbar. Det fanns en bra skidbacke i Skottnaliden där det blev bra hastighet och många vurpor.

Allan Ganestål

Hembygdsföreningen tackar Kristina och hennes elever för ett fint arbete och inte minst för det goda samarbetet hembygd(sförening) / skola. Föreningen ser fram emot och hoppas på fortsatt sådant.

FRINNARYDSBOR INFÖR HÄRADSTINGET I HULLARYD

Att bläddra i gamla domböcker kan ibland vara spännande läsning som i bästa fall ger goda inblickar i hur människor tänkte, levde och handlade i gången tid. I det här fallet gäller det Frinnaryds socken på 1820-talet. Inte så sällan träffar man i domsprotokollen på vad vi bedömer som rena bagatellmål som ändå drar ut på tiden i det oändliga och som därmed speglar mänskligt liv och mänskliga relationer i en liten landsbygdssocken. Människorna kan vara trätgiriga och småaktiga men också ibland präglade av humor och småländsk klurighet. Protokollsutdragen som jag här refererar till har jag fått tillgång till genom tillmötesgående av släktforskaren Sigvard Claesson i Eksjö som har

flera släkttrådar till Frinnaryds socken. Tiden är som sagt 1820-talet och platsen häradstinget i Hullaryd. Häradsrätten sammanträdde i äldre tid vid lagtima vinterting, sommaring och hösteting, ibland om så erfordrades förekom också urtima sammanträden framförallt vid grövre brottsmål som mord och liknande. Varje ting som kunde pågå i några veckor inleddes högtidligt med tingspredikan och försiggick i närvaro av häradshövdingen och de tio nämndemännen samt distriktets 3 kronolänsmän och ofta kronofogden i länet. I de fall jag studerat här är det enbart fråga om småmål och tvistemål, kanske också installation av nyvalda nämndemän och fastställande av lagfarter och liknande.

Jag börjar med sommaringen 1821.

Då förordnades bonden Inge Persson i Frinnaryds Nedby till ny nämndeman och avlade samtidigt domareden. Till samma ting hade torparen Samuel Persson i Fallet, med tillnamnet "Fallen", under Frinnaryds Sörgård [torpskylt finns uppsatt ett stycke sydväst om nuvarande Brunnstorp] uttagit stämning på änkan Annika Persdotter i Brinka och hustru Anna Knutsdotter på samma ställe för att de enligt kändan, d.v.s. målsäganden, hade lögnaktigt beskyllt Perssons hustru för att hon sistlidna vår hade från Annika Persdotter stulit ett parti lingarn. Svarandesidan, d.v.s. de åtalade, representerades av en släkting, förre stadsfogden Frinström från Brinka. Målet tog åtskillig tid i anspråk, uppskov för inkallande av nya vittnen krävdes t.ex. Ett av svarandesidans vittnen, Lena Nilsdotter i Frinnaryds dragontorp (nu Vallatorpet), intygade att hon inte hade hört någon uttala de aktuella beskyllningarna med undantag av en "5-årig gosse Frinström från Brinka" och han kunde kanske inte räknas vid en rättegång. Målet återupptogs under nästföljande vinterting 1822 och i utslaget konstaterade rätten att det inte kunde bevisas att de åtalade hade gjort sig skyldiga till det som Samuel Persson i Fallet hade påstått, d.v.s. falska tillvitelser. Rättegångskostnaderna, inalles 6 riksdaler, skulle delas mellan parterna enligt domen. Vid lagtima vinterting 1826 åtalades den redan häktade husaren Adam Hall från Göljamålen i Säby socken för flera inbrott i trakten.

Stöldgodset bestod av matvaror och ger en antydning om att det var ren nöd som hade inspirerat till brottet, Hall hade t. ex. krupit in genom en

Det gamla tingshuset i Hullaryd.

uthusglugg i Bränna och stulit en ost, vidare erkände han att han hos Peter Zachrisson i Pinsmålen hade stulit 1 skålpund fläsk [1 skålpund ung. = 1/2 kilo], 8 skp ister, 1 skp ost, 17 alnar blaggarnsväv, 2 blångarnslakan, 5 alnar lärft och 1 bomullskläde, allt tillsammans värt 10 riksdaler. I Frinnaryds Brunnsgård hade Hall hos änkan Sara Persdotter stulit matvaror för 3 riksdalers värde. Vid samma ting fastställdes gästgivartaxan vid häradets gästgivargårdar. Ett axplock därifrån: en treätters måltid med svagdricka betalades med 10 skilling banco (det gick 48 skilling på en riksdaler), en kammare över natten med uppbyggd säng kostade 12 skilling och 1 jungfru brännvin (omkring 8 centiliter) 1 skilling.

Vid vintertinget 1826 inleddes så en i vårt tycke lite farsartad process som har direkt anknytning till Frinnaryds by. Målet avslutades inte förrän i mars 1829 med ett slutgiltigt utslag. Vi får komma ihåg att kyrkbyn, socknens i särklass största by med hela 7 mantal, ännu inte hade undergått laga skifte, det skedde först 1837, och ännu låg således alla gårdarna samlade i kyrkbyn och ägofördelningen var en helt annan än idag. Bakgrunden till processen är följande i stora drag. Husaren Petet Zir som arrenderade 3/8 mantal Frinnaryds Sörgård av bonden Peter Samuelsson hade inför tinget stämt tre bönder i Hyltan för att 4 av deras oxar hade kommit in i Zirs äng och "derstädes uttrifvet och skadat 7 hölass (5 stackar och 1 såte) kändan tillhöriga". Man bör här ha klart för sig att Hyltans och Frinnaryds bys ägor har ett stycke gemensam gräns längst i söder. Flera vittnen, däribland nämndemannen Inge Persson som själv var bonde i byn, bestyrkte sakförhållandet så där hade

domstolen inga problem, men när målet återupptogs vid vintertinget 1827 hade saken komplicerats åtskilligt av att de åtalade arrendebönderna i Hyltan (som tillhörde det s.k. Liljenbergska fideikommisset) i sin tur hade stämt Zir för att han enligt flera vittnesutsagor hade sagt ”det han icke vore rädd att inför Domstolen bevisa att Hyltans åbor sjelfva nedrivit gapet och insläppt sina oxar i ängen för att få dem feta till Skeninge marknad”. Domstolen dömde de tre åtalade att ersätta Zir för förlorat hö men åtalet mot Zir för olagligatillvitelser, d.v.s. förtal, kvarstod. Zir var emellertid en skrivkunnig och ganska klurig person så i en inlaga till domstolen 1827 slingrade han sig och bestred vältaligt att han skulle ha sagt det som tillvitades honom. Han begärde också i samma skrivelse ersättning för sina kostnader med sammanlagt 9 riksdaler 13 skilling. Vid fortsatta förhandlingar framkom det att Hyltans del av den gemensamma gårdsgården var i bättre skick

Frinnaryds by före laga skiftet 1837.

*Gårdsgårdshägning i Kyrkbyn. 1914.
Foto: Jarén*

än Sörgårdens del varför det kanske var Zirs eget fel att oxarna tagit sig in i hans äng? 1827 hade Zir för övrigt efter en konflikt med jordägaren Peter Samuelsson fått lämna sitt arrende och flytta till Norrgårdens husartorp. Även denna konflikt drogs inför tinget eftersom jordägaren Samuelsson inte var nöjd med hur Zir vid avträdan från arrendet hade uppfyllt de bestämmelser som fanns stipulerade i hans arrendekontrakt – det gällde t.ex. priset på råghalm, mängden utsäde som resterade, körslor från ”moen” (= Socknamon) av gårdsgårdssta-

ver och borttagande av jordstenar på åkermarken. Det framgår tydligt av domstolsprotokollet att Samuelsson länge hade velat bli av med sin besvärlige arrendator. Innan det sattes punkt för huvudmålet vid vintertinget 1829 inkom ytterligare en stämning mot Zir, nu från kronolänsman C O Söderberg som av skäl som jag inte kan gå in på återkrävde den summa pengar (2 riksdaler banco) som Söderberg till Zir utbetalt för 6 lispund hö enligt det tidigare domstolsutslaget. Söderberg hävdade tydligen att Zir både fått tillbaka höet och dessutom fått ersättning i pengar för samma hö. I domen som avkunnades den 26 mars 1829 ogillades dock länsmannens åtal. Zir hade således klarat sig ganska helskinnad från processen.

Kanske kan vi idag med facit i hand tycka att Shakespearcitatet ”mycket väsen för ingenting” kan vara tillämpligt i det här relaterade fallet. Men jag är helt säker på att de inblandade inte skulle ha instämt i den karakteristiken, för dem var det nog djupaste allvar och ingen fars.

Henry Sjöstrand

KULTURARVSMILJÖER I FRINNARYD

För ett antal år sedan fick styrelsen ta del av ett föredrag av Jakob Jonsson om "Vårt Kulturarv". Detta resulterade i en studiecirkel, tidigare redovisad i Sockenbladet. En sammanställning från denna har också skickats till Länsförbundet. Länsförbundet har senare väddjat till de olika

Svartebro över Svartån i Frinnaryd.

hembygdsföreningarna att lyfta fram något eller några kulturarv av intresse för bygden. Dessa borde då utmärkas med skyltar med viss presentation.

Vår förening valde Svartebro och Garveriet. Det sistnämnda grundades 1890 av K.A. Lundberg och var i bruk till 1950. Som bäst arbetade här 4 - 5 man. I dåliga tider kunde det finnas arbete för endast en man. Ett berett kalvskinn kostade på 1940-talet 4,50 kronor.

Garveriets historia är intimt förknippad med Svartån och virkeshandlare Långs bad- och klapphus, där frinnarydsborna badade och där kvinnorna klappade sin byk under decennier. Skyltarna är nu uppsatta och beskrivningen på dem är delvis hämtad från Henry Sjöstrands sockenbok. Med kommunens och Lars Johanssons goda minne är skyltarna placerade dels vid Åbrovägens slut, där gångstigen utefter Svartån kommer samt på Lars Johanssons egen tomt.

Svartebro var från början en enkel träbro. På 1200-tal var Frinnaryd annex till Linderås, där kyrkoherden bodde. Han måste till Frinnaryd åtskilliga gånger och bron var viktig i den tidens kommunikationer.

När sedan häradstinget på 1400-talet förlades

Det gamla garveriet

till Svinshulan, fick nämnda väg ökad betydelse. Under ett par hundra år blev trakten kring Svartebro hela häradets centrum. Under 1400- och 1500-talen var, enligt en obevisad muntlig tradition, avrättningsplatsen förlagd till en kulle strax öster om Svartebro.

En annan tradition berättar följande. Under medeltiden fanns en sank mosse vid slaktare Rosells fastighet i samhället. Denna mosse var våt och bottenlös. För mycket länge sen hade bröllop hållits i Frinnaryds kyrka. När brudföljet på hemväg västerut närmade sig Svartebro, råkade man komma ut i sankmarken. Det hela slutade så olyckligt, att bruden drunknade på själva bröllopsdagen.

*Krister Tällgård och Lars Johansson med den nyuppsatta skylten.
Garveriet skymtar i bakgrunden.*

*Källa
Henry Sjöstrand: Från Svartebro till Socknamon*

Elisabeth Ganestål

Hänt under 2007 i Frinnaryds socken

Text och foto: Bevan Berthelsen

Frinnaryd utan dricksvatten

Från 20-tiden på nyårsdagen till 14-tiden dagen efter var Frinnaryd utan dricksvatten i det kommunala ledningsnätet. Hela natten hade personal från Amaq försökt hitta läckan genom att försöka lyssna sig fram.

Vid själva lyssnandet använder man stetoskop för att försöka höra var vattnet strömmar ut. Ungefär som när doktorn lyssnar på hjärtljud. Vid niotiden på tisdagsmorgonen hade läckan lokaliserats och man började bryta upp asfalten vid Frinnaryds torg. Där grävde man sig ner till fem meters djup och frilade en gammal betongkulkvert, i vilken en gammal huvudledning i gjutjärn gått av.

Erling Lindstrand från Räddningstjänsten i Aneby lämnar här ut vatten till Sigvard Torpman och Krister Tällgård.

Öppnade kiosk i Frinnaryd

Den 7 februari öppnade Ann-Britt Westher kioskrörelse i hörnet Stationsgatan – Åbrovägen i Frinnaryd.

Det här stora hörnhuset kallas "Fritzellska palatset" och har gamla affärsanor. Redan från 1920-talet drev Gillis Fritzell järnhandel där. Utöver det välsorterade järnhandelssortimentet såldes även jordbruksredskap, koks och oljor. Här fanns även vvs-verksamhet och en speceriaffär. Den senare övertogs på 1970-talet av Britt-Marie Svensson som i 19 år drev Britt-Maries Livs. Från 1995 har huset enbart använts som

bostad.

I de tidigare stora affärsutrymmena pågår ett omfattande renoveringsarbete sedan ett år tillbaka och nu är själva kioskdelen klar. Senare, den 26 oktober, startade också caféverksamhet i de angränsande lokalerna.

Svårsläckt verkstadsbrand i Frinnaryd

Vid halvfyratiden på söndagseftermiddagen 11 februari uppstod brand i en verkstadsbyggnad i hörnet Stationsgatan – Åbrovägen i Frinnaryd. Branden blev svårsläckt och det tog flera timmar att komma åt ordentligt. Vid femtiden på måndagsmorgonen flammade elden upp igen, men kunde släckas snabbt.

För att komma åt elden under yttertaket fick man rekvirera en stegbil från Eksjö så att man kom åt att lyfta av en del av takplåtarna.

I inledningsskedet fanns således två brandbilar från Aneby samt ambulans och polis.

Utöver stegbilen från Eksjö fick man också tillkalla förstärkning från Tranås.

Efter mer än två timmar var elden, som också spridit sig till mellanväggarna släckt.

Några brandmän lämnades kvar under natten för sedvanlig bevakning – och tur var det. Vid femtiden på måndagsmorgonen började det brinna igen i taket på norra delen av verkstadsbyggnaden. Denna eld kunde dock släckas snabbt.

Utomhustemperaturen var på morgonen minus 20 grader.

Om det stora pådraget där även ambulans och polis ingår säger räddningschefen Tommy Gustafsson att det är standard vid sådana här utryckningar. Man vet ju inte i förväg vad som finns i de brinnande lokalerna.

Skivor till kaffet i Frinnaryds bibliotek

21 februari var det premiär för ett nytt grepp i den sociala samvaron i Frinnaryd. Kerstin Karlsson, verksam som lärare, är också bibliotekarie i Frinnaryds bibliotek en kväll i veckan och nu var det dags för "Skivor till kaffet".

Kerstin har burit ner en egen skivspelare som klarar gamla LP-skivor samt åtskilliga vinylskivor till lokalen – givetvis med tillstånd från ansvarig bibliotekarie i Aneby.

– Kan man låna skivor på huvudbiblioteket, vilket inte går här, så kan vi åtminstone få lyssna tillsammans på gamla godingar, sade Kerstin.

Kerstin Karlsson ska här lägga på ett nytt skivspår med en Evert Taube-sång önskad av någon bland åhörarna.

Kyrkan mer än fullsatt

Frinnarydsborna älskar Vocal Voices. När Anebygruppen Vocal Voices i söndags sjöng till förmån för Lutherhjälpen fylldes Frinnaryds kyrka till sista plats och extrastolar fick bäras in.

Den här välsjungande och välöfvade gruppen består av sju flickor och fyra pojkar som övar en gång i veckan under ledning av Mia Jönsson. Konstellationen har funnits till i tre år och popularitetskurvan pekar rakt uppåt.

Arrangörer var Kyrkorådet och redan efter första sången "Visa i Molom" brakade applåderna loss. Tidigare brukar man uppmana åhörarna att spara applåderna till allra sist, men det glömdes tydligen bort, och väl var det.

När applåddåskorna väl lagt sig kunde Kerstin Karlsson hälsa alla välkomna med:

– Det är härligt att se kyrkan fullsatt och jag ber er alla att dela med sig av ert välstånd till Lutherhjälpen, som just nu jobbar med nya friska brunnar med rent vatten ute i världen.

Det blev, som det utlovats, en oförglömlig kväll med massor av applåder efter varje sång med undantag för de tre psalmer som kören tillsammans med alla kyrkobesökarna lyfte till oanade höjder.

Den sista, psalmen 89 "Se jag vill bära ditt budskap, Herre" ackompanjerades på congastrummar.

Lanthandeln i Sunhult slog igen fredagen 13 april

I början av december 2006 tog nya och yngre krafter över lanthandeln i Sunhultsbrunn. De tidigare innehavarna, Kurt och Lena Lindhe, hade då kämpat på i 24 år. Dom gav upp på grund av ålder och sjukdom och sålde affären. Sunhultsborna kunde andas ut.

Dagligvaruaffären fanns kvar och lördagen den 2 december invigdes den nygamla lanthandeln med fika och flera kunder uppvaktade med blommor i sin glädje över att butiken levde vidare.

Redan efter två månader, den 31 januari 2007, sade den nye innehavaren upp sitt hyreskontrakt. I början av april fanns en handtextad skylt i fönstret: REA AFFÄREN UPPHÖR" och den 13:e slog man igen butiken.

Kanotingsplatsen i Frinnaryd upprustad

Frinnaryd har blivit en omtyckt startplats för kanotning. Här finns nedfart för fordon med kanotsläp eller lastbil, grillplats och en liten övernattningsstuga. Härifrån når man hela Svartåns vattensystem och sjön Sommen. Antalet kanotpaddlare som väljer Frinnaryd som utgångspunkt har under senare år ökat markant. Det beror delvis på att kanotingsajter på Internet länkar till www.frinnaryd.com så att många fått upp ögonen för den fina startplatsen vid Svartån.

Med anledning av detta har nu Frinnaryds Samhällsförening rustat upp platsen ytterligare och i början på maj lade man i nya aluminiumbryggor med hjälp från räddningstjänsten i Aneby.

Kostnaderna står Aneby kommun för och medlen i detta fall kommer från Naturvårdsverket. Projektet kallas "För ett rikligt båtliv i Frinnaryd".

Själva skötseln av kanotplatsen och de nyanlagda gräsmattorna utförs av frinnarydsborna själva.

Fredagsfikat i Frinnaryd gav god vinst

För ett år sedan tog Anki Lindström initiativet att ordna fredagsfika i Frinnaryds Bygdegård. Flera har ställt upp och ansvarat för verksamheten varje fredag. 20 kronor kostar det med bulle och god kaka och överskottet går till Frinnaryds Bygdegårdsförenings ganska skraka kassa. Det behövs stora pengar till nödvändiga reparationer och det här är ett bra sätt att få in en del, samtidigt som frinnarydsborna får möjlighet till en breddad social samvaro.

15 juni var det säsongavslutning med kulturevenemang, sponsrat av ABF. Frinnarydsborna Lennart Johansson och Arne Gustavsson förstärkta med gitarrkomp av Curt Petersson från Tranås bjöd på underhållningen.

Det blev dussinnet nostalgivisor från "Jag väntar vid min mila" till "Flottarkärlek" till cafégästernas stora förtjusning.

Det ekonomiska överskottet för vårsäsongens

Frinnarydsborna Lennart Johansson och Arne Gustavsson förstärkta med gitarrkomp av Curt Petersson från Tranås bjöd på underhållningen i Frinnaryds Bygdegård. I förgrunden initiativtagarna till fredagsfikat Anki Lindström och Kurt Lindkvist.

fredagsfika blev drygt sextusen kronor till bygdegårdsföreningen.

Frinnaryd i fokus för medieintresset

Så här stort medieintresse för Frinnaryd har det inte varit sedan 1969 då projektet "Fimpa med Frinnaryd" satte orten på kartan, säger en del frinnarydsbor.

Första veckan i juli var Frinnaryd åter i fokus beroende på att Svartån steg för varje dag.

TV2-nyheterna direktsände från den översvämmade grillplatsen vid Svartån och på onsdagen

Per Hermanrud från TV4 intervjuar här räddningschefen Tommy Gustafsson i det direktlänkade inslaget i 19-nyheterna.

11 juli skickade TV4 ner en parabolbil från Stockholm för ett direktinslag i 19-nyheterna.

Under torsdagen blev det nya teveinslag.

Räddningschefen Tommy Gustafsson sågs i rutan varje dag och hade det jättigt värre.

Militär personal kallades in för att stoppa problemet med att orenat kloakvatten bräddade ut i Svartån från reningsverket i Frinnaryd.

Det var Joacim Adamsson, militär insatschef på plats och insatsledaren Eric Brose från Ing 2 i Eksjö som tillsammans med hemvärnsfolk, som bl.a. vallade in avloppsreningsverket.

Även Sunhult råkade ut för naturens krafter denna regniga sommar. Bäckens i hembygdsgården avvattnar ett ganska stort område både öster och väster om 32:an. Den flöt ut över sina bräddar och spolade med sig sand, grus och rätt stora stenar ut på Bygatan och Frinnarydsvägen, material som körts dit för att laga en översvämning för inte alls länge sedan. Flera familjer fick sina källare översvämmade med dyrbara

reparationer som följd. En husägare fick sitt garage vattenfyllt ända upp till ratten på bilen.

Militär terrängbil var enda sättet att nå avloppsreningsverket i Frinnaryd.

Massor av tidningsartiklar från trakten
hittar du på
www.frinnaryd.com

Stor släkträff i Frinnaryd

Lördagen 18 augusti samlades ättlingarna till Erik och Elin Göransson till en stor släkträff i Frinnaryds Norrgård. Hundra deltagare från Gävle i norr och Köpenhamn i söder kom. Elin och Erik var första generationen på gården och av deras tio barn finns idag Lars, Nils, Margareta och Bengt kvar. Ulla, Åke, John-Erik och Göran har gått ur tiden. År 1921 kom också ett tvillingpar till världen, men båda avled ett par veckor efter födseln.

– Denna släkträff består av femte generationen efter Elin och Erik. Vi har en sådan här stor släkträff vart tionde år, berättade Lars.

Efter den inledande välkomsten med fika i det gröna blev det ett besök på Frinnaryds kyrkogård och därefter var det dags för en gemytlig middag i bygdegården.

Frinnaryds Norrgård brukas sedan 1981 av Henrik Göransson.

Upprustad kyrka

Allianskyrkan i Sunhult har under senare tid fått en upprustning. Utvändigt finns nu en ny trappa med ramp för handikappade. Entrén är rymligare och köket har fått modern utrustning. Stora salens trägolv har slipats och lackats, och väggar och tak har målats i ljusa färger.

Bengt Sunbring är nöjd kyrkans upprustning

Foto: Elisabeth

En syförening av flera

En 100-årig epok är nu borta, då Frinnaryds kvällskrets, Frinnaryds kyrkliga syförening samt Sunhults kvällskrets bildade tillsammans Frinnaryds kyrkliga syförening.

Några medlemmar i Frinnaryds nya syförening

Foto: Elisabeth

Välskött badplats prisad

I somras delade miljöpartiet i Aneby ut ett pris på 5 000 kronor till kommunens bäst skötta badplats. Priset gick till Sunhults badplats i Söljen och skall användas till ytterligare upprustning av badplatsen.

Rick Forsberg tar emot 5 000 kronor av miljöpartiets representant Staffan Grönte

Foto: Karin Nyström

Nytt pumphus

På gamla skolgården har kommunen grävt och sprängt. Avsikten är att uppföra ett nytt pumphus för att säkra vattenförsörjningen i samhället.

Kommunens nya pumphus på den gamla skoltomten

Foto: Elisabeth Ganestål

GAMLA BILDER BERÄTTAR

Leif i Ralla.

*Benny Liljegren och Claes-Erik Jakobsson.
Slutet av 1950-talet.*

*Ann-Mari Karlsson, Barbro Wadström,
Siv Axelsson och Birgitta Alm.
Obs! den gamla bensinpumpen.*

ÅRSBERÄTTELSE

Styrelsen för Frinnaryds Hembygdsförening får härmed lämna följande rapport om verksamheten för år 2007.

Styrelsen har under året bestått av Elisabeth Ganestål, ordf., Krister Tällgård, v. ordf., Kerstin Lood, kassör, Harald Runnestad, sekr. samt ledamöterna Stig Gustavsson, Krister Fransson, Ingrid Ericsson, Gert Karlsson och Hans-Åke Johansson. Styrelsen har under året haft fyra protokollförda **sammanträden**.

Medlemsantalet var vid årets slut 392 personer.

Årsmöte hölls 11 april i Hembygdsgården. Efter förhandlingarna bjöd föreningen på kaffe. Sedan var det dags för Lennart Gustavsson från Säby att i bilder visa några av sina smultronstäl- len i trakten.

Röjning av hembygdsparken har gjorts i vanlig ordning. Så ock **fagning** i blomsterängen med det undantaget, att ängsfogden tillsammans med några frusna medlemmar planterade tre lindar i ängen.

Frusna "lindplanterare" i blomsterängen.

Valborgsmässofirande och dans kring mid- sommarstången ordnades som vanligt av Byalaget i Hembygdsparken.

Loppmarknad hölls som vanligt första lördagen i juli.

Till det **ekumeniska logmötet** i augusti inbjöd frikyrkan.

Föreningen har tillsammans med hembygdsföreningarna i Askeryd, Bälaryd, Marbäck, Lommaryd och Bredestad stått som medarrangör till en **gemensam sommarfest** i Lommaryd.

En lyckad **julmarknad** höll man den 15 december.

Kaffegäster på julmarknaden.

En **handikapptolett** (Barkängstugan) har under året uppförts och invigts i hembygdsgården (se särskild artikel).

Avslutningsvis vill styrelsen rikta ett **varmt tack** till alla, som med gåvor, arbetsinsatser eller på annat sätt bidragit till ännu ett lyckat år för Frinnaryds Hembygdsförening.

Styrelsen

Vid Hembygdsförbundets årsmöte 2007 fick Stig Gustavsson motta förbundets hedersmedalj.

Frinnaryds Hembygdsförening bokslut 2007

RESULTATRÄKNING

	Intäkter		Kostnader	
	2007	2006	2007	2006
Drift			31 795,50	29 222,00
Underhåll			15 652,00	40 101,00
Inköp inventarier			17 298,00	13 370,00
Medlemsavgifter	12 600,00	11 295,00		
Hyror	5 000,00	4 600,00		
Försäljning böcker	250,00	950,00		
Sockenbladet	7 350,00	7 200,00	8 703,00	8 971,00
Årsmöte			1 487,50	1 400,00
Avg.hembygdsförb.			3 368,00	3 504,00
Loppmarknad	37 665,00	58 762,00	16 315,00	23 402,00
Slätteräng	6 144,00	13 142,00	6 553,00	7 728,50
Julmarknad	18 510,00	19 580,00	4 174,00	4 579,50
Brasafton				4 388,00
Försäkringar			6 181,00	5 466,00
Gåvor o övr.ers.	1 601,00	1 777,00	3 500,00	-
Summa intäkter	117 306,00	117 306,00		
Summa kostnader			257 761,00	142 132,00
ÅRETS RESULTAT	-24 826,00	-24 826,00		
Utdelning Fond	16 591,00	16 591,00		
BALANSRÄKNING		2007-12-31		2006-12-31
Kassa		272,00		96,00
Bank		39 888,69		108 705,69
Östgöta Enskilda Fond (ansk.värde)		372 111,40		441 736,75
Värdeavvikelse Fond		39 588,91		92 206,95
SUMMA TILLGÅNGAR		451 861,00		642 745,39
EGET KAPITAL				
Balanserat resultat		397 254,53		362 865,63
Utdelning Ö E Fond		7 029,66		9 125,30
Årets resultat		133 641,00		24 826,00
Årets förändring		35 024,05		50 089,60
Summa eget kapital		235 619,14		397 254,53
Huberts fond		130 769,80		127 031,80
Nedbyns fond		70 472,06		68 459,06
I o M Johanssons Minnesfond		15 000,00		50 000,00
SUMMA TOTALT EGET KAPITAL		451 861,00		642 745,39

REVISIONSBERÄTTELSE

Räkenskaperna är av oss granskade utan anmärkning. Inkomster och utgifter är styrkta med verifikationer
Föreningens försäkringar är kontrollerade.

Vi föreslår styrelse och kassör full och tacksam ansvarsfrihet för år 2007

Sunhultsbrunn 2008 02 14

Bengt Sunbring

Arne Gustavsson

Två glada gossar på väg runt Sommen. Ni känner väl igen dom ?

ETT OBS! TILL VÅRA MEDLEMMAR.

Föreningen gläder sig åt att ha så många medlemmar både inom och utom socknen. Som vanligt är inbetalningskort bifogat Sockenbladet.

Årsavgiften är 30 :-/person och bankgironumret är 5644-6347.

MEN SNÄLLA DU! SKRIV NAMN OCH ADRESS PÅ INBETALNINGSKORTET!!!!

Dessa uppgifter är viktiga för vårt medlemsregister. Avgiften tas också emot av Gert Karlsson, 0140-20105, Krister Tällgård, 0140-20329 samt kassören Kerstin Lood, 0140-21098.

Hör av dej, om du har något bidra med i Sockenbladet. Vi tar gärna emot kort med en liten beskrivning att införas i årsskriften. Vi hälsar gamla såväl som nya medlemmar välkomna i vår förening.

Styrelsen

PB BYGG

PELLE BÄCK BYGG AB

**Ombyggnad • Tillbyggnad
Renovering**

Tel. 0140-107 86

Mobiltel. 070-604 20 38 • Fax 0140-149 00
Idrottsgatan 8, 573 41 TRANÅS

Bosses El

Ljud Ljus

Teknik

Lövgatan 1

578 74 Frinnaryd

Tel. 0140-20012

070-587 28 39

Elservice

Lennarts Elservice efterträdare

Nyinstallationer, Reparationer av Bostad,
Industri och Lantgårdsinstallationer

LUNCHSTOPPET

Koppargatan • 0140-135 40

Öppet: måndag-fredag kl. 12.00 - 13.30

Vänd er med förtroende till:

Aneby Buss AB

TEL. 0380-405 10

www.oeb.se

En lite mindre bank gör dig till en större kund

Vi har alltid hävdats att bankverksamhet i grunden handlar mer om relationer än om transaktioner. Med det synsättet finns inga egentliga fördelar i att vara stor. Då är istället smäsklighet en av de främsta framgångsfaktorerna.

I den lite mindre banken ökar medarbetarnas engagemang och ansvar. I den lite mindre banken lär också medarbetarna känna kunderna, och kunderna lär känna bankens personal.

Och en bättre grund för en affärsrelation än en personrelation, det finns inte.

Tranås
Storgatan 27
Tel. 0140-38 58 00
Fax 013-35 45 40

Ostgöta Enskilda Bank
en del av Danske Bank

Hyltans Elektronik Service John Moberg

Service på radio, TV, video,
paraboler,
TV-antennar Alla märken
Uppsättning av
paraboler & TV-antennar

Nytt och begagnat till bra priser

Hyltan
Frinnaryd
Tel/Fax 0140-200 48

SALONG 34-AN

BIRGITTA LILJA

TRANÅSVÄGEN 14
573 73 SUNHULTSBRUNN
TEL. 0140-21133
070-3437853

colorama

COLORAMA ANEBY, KÖPMANGATAN 7, TELEFON 0380- 400 56
SVENS FÄRGHALL AB WWW.COLORAMA.SE

Hullaryds Handelsträdgård

Snittblommor • Krukväxter • Binderier
Tel. 0140-220 08

ICA Supermarket

ANEBY • Tel. 0380-400 11, 415 10

ÖPPETTIDER:
MÅN-FRE 9-21
LÖRDAG 9-18
SÖNDAG 10-18

Lennarts

Klipp o. Fön

Tidsbeställning

Nygatan 29, TRANÅS

Tel. 0140-160 58

F.D. STRIDANS EL AB i Frinnaryd

Tel. Aneby 0380-413 00

Mobil. Peter 070-551 94 77

Mobil. Rickard 070-291 94 77

Offererar, installerar, reparerar allt inom el.

Mörcks
Grävservice
070-510 48 55

KANONADEN

ENTREPRENAD

Mobil. 070-666 27 38

Box 13, 573 21 TRANÅS

colorama

Storgatan 36 Tranås Tel 0140-38 54 00

AVD.kontor, Tranås
Tel. 0140-673 50

Närserv.kontor, Aneby
Tel. 0380-411 90

Stig-Göran Hyltbring, Distriktsombud
Tel. 0140-240 21
Biltel. 070-69 25 288

 BroKonsult AB

i Växjö

Kungsgatan 13 B • 352 31 VÄXJÖ

Projektering väg, bro och markarbeten

Jan-Olof Göransson, Slättergatan 12 573 38 Tranås
Tel. 0707-48 59 96 / 0140-159 96

HULLARYDS BILSERVICE

Hullaryd, Aneby • 578 91 ANEBY
Tel. 0140-220 10 • Jourtel. 070-545 77 68

**Vi släcker 2:or.
Vi utför fyrhjulsinställning.**

Jan Wilhelmsson & Niklas Eklund

DIN BYGGHANDEL i ANEBY

Byggmaterial - Verktyg - Förnödenheter - Beslag
Stor sortering av trädgårdsartiklar och gödning

**OMBUD
FÖR
LANT-
MÄNNEN**

/OPTIMERA/

www.optimera.se

ANEBY Tel 0380-584 600

Öppet: Månd - Fred 6.30-18.00. Lörd 9.00-13.00

**EGEN
TURBIL**

Auktioner

Vi erbjuder dig en helhetslösning
med låga provisionskostnader!

- # Försäljning/värdering av hela hem/dödsbon.
- # Sortering/packning/hämtning.
- # Grov-finstädning kan ombesörjas.

Kontakta oss för vidare information.

AJ Auktions & Mäklartjänst
HB

*Stockabäcks massage
& friskvård*

Marie-Louise Kyhlberg, Certifierad massageterapeut
Stockabäck, Furulid 1. 573 97 Tranås
E-post: marielouisekyhlberg@telia.com
Bostaden: 0140-202 11 Mobil: 070-256 7127

Swedbank

Alltid välkommen till oss!

Tranås 0140-575 00 • Aneby 0380-412 20

TVÄTTCENTER

I FRINNARYD AB

TIFF-Duken

VI TVÄTTAR ALLT ÅT ALLA - PRIVATPERSONER - INDUSTRI - SERVICE
TEL 0140-20100 - FAX 0140-20303 - WWW.TVATTCENTER.SE

SUNHULTS GÄSTGIVERI

— Hotell Restaurang —

Bygatan 16, Sunhultsbrunn Tel. 0140-211 00, 070-324 14 30.

ÖPPETTIDER

VINTER: Månd-Tisd Stängt, Onsd, Torsd, Sönd. 11.00–20.00, Fred-Lörd-Helger 11.00–22.00.

SOMMARTID: Alla dagar 10.00–22.00.

— Vi tar även beställningar —

FRINAB

En av sveriges ledande

CONTAINER tillverkare

Tel. 0140-202 90 vxl.

Frinnaryds Hembygdsförening

B-FÖRENINGSBREV

ANEBY BIBLIOTEK

Köpmansgatan 2 • Tel. 0380-462 45

ÖPPETTIDER:

Måndag 10-13 – 14-19

Tisdag 10-13 – 14-17

Onsdag 10-13 – 14-17

Torsdag 14-19 (öppet för tidningsläsning från kl 10)

Fredag 10-15

Biblioteken i Hullaryd tisdag 18-20. Frinnaryd onsdag 17-19.

Vår bibliotekskatalog finns nu på internet, kontakta huvudbiblioteket för en pinkod.

Smålandsvägen 6 573 97 TRANÅS Tel. 0140-500 37 Fax. 0140-500 39

En lokal för dig? Frinnaryds Bygdegård

Möjligheternas hus: Bygdegården hyrs ut till olika ändamål

T.ex. Bröllop, dans och sammanträden.
Har Du speciella önskemål försöker vi även lösa dessa.

För bokning och närmare information kontakta
Ann-Catrine Lindström tel: 0140-200 07, 201 56.

frinnaryds.bygdegard@swipnet.se

0140-200 68 • 070-679 66 94
Tomas 070-320 33 00

ANEBY TIMBER

www.anebytimber.com

Tel. 0140-230 90 • Fax 0140-230 77

Din kompletta samarbetspartner när det gäller timmerhus!

När det gäller rör

Nyinstallationer • Reparationer

0380-451 54
070-203 75 48

Peter Bohman

Aneby

Fax: 0380-451 54

Mobil

070-203 75 48